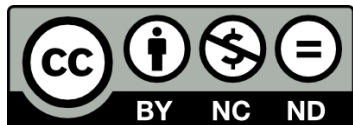

Ιδιότητες και Τεχνικές Σύνταξης Επιστημονικού Κειμένου

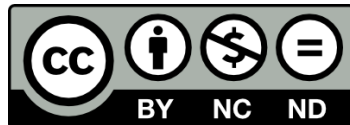
Ενότητα 1: Γενικά Περί Ερευνητικής Πρότασης

Αναστασία Χριστοδούλου, αναπλ. Καθηγήτρια
Dr. Γεώργιος Δαμασκηνίδης, εξωτ. συνεργάτης
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Κατευθύνσεις

- **ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ & ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**
- **ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ, ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**
- **ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Γενικά περί ερευνητικής πρότασης

I. Στόχοι

- Ανάπτυξη της ικανότητας αναζήτησης πληροφορίας σε βιβλιοθήκες και στο Διαδίκτυο αναφορικά με τα περιεχόμενα του μαθήματος.
- Εντοπισμός μέσα σε δημοσιευμένα κείμενα των ειδοποιών χαρακτηριστικών του επιστημονικού λόγου.
- Ανάπτυξη της ικανότητας σύνταξης επιστημονικού κειμένου και ειδικότερα ενός σχεδίου έρευνας.

Στόχοι του μαθήματος, ειδικότερα

- Να προσφέρει μια ολοκληρωμένη μεθοδολογική προσέγγιση προσπέλασης και κατάκτησης της γνώσης ώστε να αποκτήσει ο φοιτητής την ικανότητα να αναγνωρίζει αρχικά και στη συνέχεια να συντάσσει ποιοτικό συγγραφικό έργο.
- Να γνωρίζει τις αρχές της «Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας».
- Να αξιοποιεί κατάλληλα τις βιβλιογραφικές πηγές, να χειρίζεται σωστά την ποιοτική σύνταξη του περιεχομένου της εργασίας και τη σωστή παρουσίαση αυτής.

Μέθοδοι διδασκαλίας

- Σεμιναριακή μορφή.
- Παρουσιάσεις εκπαιδευτικού υλικού.
- Ατομικές και ομαδικές ασκήσεις.
- Διανομή άρθρων και υπόδειξη σχετικής βιβλιογραφίας.

Ερωτήματα - Περιεχόμενα

- Στο μάθημα αυτό, που ουσιαστικά είναι συνέχεια του μαθήματος «Αρχές σχεδιασμού και υλοποίησης επιστημονικής έρευνας», θα εξετάσουμε μια σειρά από ζητήματα, ή **περιεχόμενα**, τα οποία, διατυπωμένα με μορφή ερωτήματος.

1. Διάρθρωση

- Ποια (πρέπει να) είναι η διάρθρωση ενός επιστημονικού κειμένου, δηλαδή η μακροδομή του;

2. Σαφήνεια

- Πόση σαφήνεια (πρέπει να) έχει ένα επιστημονικό κείμενο και πώς αυτή επιτυγχάνεται;

3. Ορολογία

- Σε ποια γλώσσα γράφεται η ορολογία και γενικώς, πώς αντιμετωπίζεται το ζήτημα του περάσματος από μια γλώσσα σε άλλη;

4. Ύφος

- Ποια είναι τα βασικά υφολογικά χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τον επιστημονικό λόγο από άλλα είδη λόγου;

5. Λογοκλοπή

- Τι είναι η λογοκλοπή και πόσοι τύποι υπάρχουν;

6. Παρουσίαση δεδομένων

- Πώς μπορεί να παρουσιάσει κανείς με εποπτικό τρόπο τα ποιοτικά και, κυρίως, τα ποσοτικά δεδομένα που προέκυψαν από επιστημονική έρευνα στην οποία αναφέρεται στο κείμενό του;

7. Κανόνες βιβλιογραφίας

- Ποιοι (πρέπει να) είναι οι βασικοί κανόνες σελιδοποίησης και καταγραφής της βιβλιογραφίας στο τέλος του κειμένου;

Ειδικότερα,

- ✓ Ο γραπτός λόγος και το επιστημονικό επίπεδο λόγου της γλώσσας.
- ✓ Συνοχή και συνεκτικότητα του λόγου μιας επιστημονικής εργασίας.
- ✓ Κριτική ανάγνωση των βιβλιογραφικών πηγών.
- ✓ Ανάλυση και σύνθεση κατά τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.
- ✓ Δομή συγγραφής μια επιστημονικής εργασίας (οργάνωση και περιεχόμενο).
- ✓ Βιβλιογραφικές παραπομπές.

Ακόμη...

- ✓ Κατανοητή μορφή παρουσίασης του περιεχομένου και των πορισμάτων μιας συνθετικής εργασίας.
- ✓ Κατανοητή μορφή παρουσίασης του περιεχομένου και των πορισμάτων μιας εμπειρικής έρευνας.
- ✓ Χρονοδιάγραμμα συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας.
- ✓ Συγγραφή και επεξεργασία του κειμένου σε κειμενογράφο.
- ✓ Ερευνητική/ες μεθοδολογία/ες ανά γνωστικό πεδίο έρευνας.

II. Διαδικασία Διεξαγωγής Μαθήματος

Για καθένα από τα παραπάνω 7 περιεχόμενα θα γίνει μια **σύντομη θεωρητική εξέταση**, κυρίως για να προσδιοριστεί ποιο είναι το «δέον γενέσθαι», δηλαδή τι προτείνεται ως «καλό» στη βιβλιογραφία.

Η αναζήτηση του «δέοντος γενέσθαι» στη βιβλιογραφία θα γίνεται με τη συμβολή (**ενεργή συμμετοχή**) των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Στη συνέχεια, για καθένα από τα περιεχόμενα θα γίνεται **εξάσκηση εντοπισμού κάποιων** χαρακτηριστικών σε δημοσιευμένα άρθρα.

III. Αξιολόγηση

- Οι διαδικασίες αξιολόγησης παρουσιάζονται στο πρόγραμμα.

1^η Άσκηση

- Εντοπισμός βιβλιογραφίας σχετική με τη μεθοδολογία έρευνας.
  - 5 τίτλοι (ελληνικοί και ξένοι).
  - Αποστολή στο διδάσκοντα ηλεκτρονικά.

2^η Άσκηση

- Έλεγχος ενός άρθρου ως προς την τήρηση προδιαγραφών επιστημονικού κειμένου.
- Τίτλος.
  - Σκοπός – Στόχοι.
  - Θεωρητικό Υπόβαθρο.
  - Μεθοδολογία.
  - Αναμενόμενα – Προσδοκώμενα Αποτελέσματα.

Τι Πρέπει να Λάβουμε Υπόψη (1)

- Διαφορετικές αλλά συναφείς κατευθύνσεις.
- Εμπειρία στην έρευνα.
  - Προπτυχιακές/μεταπτυχιακές εργασίες ή επαγγελματική.
    - Εμπλουτισμός γνώσεων και μετάδοση εμπειρίας.
  - Πρώτη επαφή με την έρευνα.
    - Εφόδια για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Τι Πρέπει να Λάβουμε Υπόψη (2)

- Η Σχέση Διδασκόντων – Εκπαιδευομένων.
  - Σχόλια-παρατηρήσεις (προσωπικό/επαγγελματικό βίο).
  - Τίποτα δεν είναι δεδομένο ή δογματικό.
  - Έναυσμα για ανταλλαγή απόψεων και επιχειρημάτων.
  - Περιβάλλον γόνιμου και εποικοδομητικού διαλόγου.
  - Διαδραστική και βιωματική εκπαιδευτική συνεργασία.
  - Διορθωτικές παρεμβάσεις στο μέτρο του εφικτού.
  - Βελτίωση του μαθήματος στο μέλλον.

Είδη Κειμένου

- Λογοτεχνικό.
- Ποίηση.
- Μεταφρασμένο.
- Τεχνικό.
- Οικονομικό.
- Ελληνικό και Ξενόγλωσσο.
- .....

Περί του Επιστημονικού Κειμένου (1)

- Κύριο χαρακτηριστικό είναι η σαφήνεια.
- Εάν ένα δέντρο πέσει στο δάσος και δεν υπάρχει κανείς εκεί για να το ακούσει, θα κάνει θόρυβο;
  - Η επικοινωνία είναι αμφίδρομη και χρειάζονται δύο για να είναι επιτυχημένη.
- Πρέπει να είναι κατανοητό στον αναγνώστη του.
  - Τόσο στους μνημένους όσο στους νεοεισερχόμενους στο αντικείμενο που πραγματεύεται αλλά και στους επιστήμονες παρακείμενων τομέων.

Περί του Επιστημονικού Κειμένου (2)

- Η γενική δομή ενός επιστημονικού κειμένου.
  - Εισαγωγή-Μέθοδοι-Αποτελέσματα-Συζήτηση.
    - Ποιο ερώτημα ή πρόβλημα μελετήθηκε;
    - Με ποιον τρόπο μελετήθηκε το πρόβλημα;
    - Ποια ήταν τα ευρήματα;
    - Τι σημαίνουν αυτά τα ευρήματα;

Η Δομή του Επιστημονικού Κειμένου (1)

- Τίτλος της έρευνας (*Title page*).
- Περίληψη (*Abstract*).
- Λέξεις κλειδιά (*Key words*).
- Ευχαριστίες (*Acknowledgements*).
- Λίστα περιεχομένων (*Contents list*).
- Εισαγωγή (*Introduction*).
- Θεωρητικό υπόβαθρο (*Theoretical background*).
- Μεθοδολογία (*Methodology*).

Η Δομή του Επιστημονικού Κειμένου (2)

- **Αποτελέσματα - Ανάλυση δεδομένων** (*Results - Data analysis*).
- **Ευρήματα** (*Findings*).
- **Συζήτηση** (*Discussion*).
- **Συμπεράσματα** (*Conclusion*).
- **Μελλοντική έρευνα** (*Future work*).
- **Βιβλιογραφία** (*Bibliography*).
- **Παραρτήματα** (*Appendices*).

Τίτλος (*Title*)

- Σύντομος.
- Περιεκτικός.
- Σχετικός με την εργασία.
  - Το θεωρητικό υπόβαθρο.
  - Τη μεθοδολογία.
  - Το πεδίο εφαρμογής.

Περίληψη (*Abstract*)

Η πύλη εισόδου της εργασίας μας.

- Το πεδίο στο οποίο κινείται η εργασία.
- Σύντομη περιγραφή του επιστημονικού πλαισίου αναφοράς.
- Ποιο πρόβλημα πραγματεύεται η εργασία.
- Πώς παρατηρήθηκε, εκφράζεται, ή που συναντάται το πρόβλημα.
- Τι προτείνουμε για τη θεραπεία του προβλήματος.
- Τι έγινε και πώς έγινε.
- Αποτελέσματα.

*Η περίληψη πάντα γράφεται **τελευταία**. Ένας πρακτικός τρόπος να γράψουμε την περίληψη είναι να επιλέξουμε 1-2 προτάσεις από κάθε ενότητα οι οποίες να συνοψίζουν την εργασία.*

Λέξεις Κλειδιά (*Key words*)

- Επιλέγουμε λέξεις ή φράσεις (2-3 λέξεων) οι οποίες αντικατοπτρίζουν το περιεχόμενο της εργασίας.
- Σκεφτείτε τις λέξεις/φράσεις που θα χρησιμοποιούσε κάποιος σε μία μηχανή αναζήτησης για να εντοπίσει την εργασία σας στο διαδίκτυο.

Ευχαριστίες (*Acknowledgments*)

Ευκαιρία να ευχαριστήσουμε όλους εκείνους που με οποιονδήποτε τρόπο συνέβαλαν στην επιτυχή συγγραφή της εργασίας.

- Τον επιβλέποντα καθηγητή.
- Ερευνητικό και διδακτικό προσωπικό το οποίο αποτέλεσε πηγή ιδιαίτερης έμπνευσης ή σχολίασε μέρος της εργασίας.
- Τους συμμετέχοντες – ερευνητικά υποκείμενα.
- Πρόσωπα και οργανισμούς που έδωσαν την άδεια χρήσης υλικοτεχνικής υποδομής ή πρόσβασης σε χώρους.
- Συγγενείς και φίλοι που έδειξαν κατανόηση τις ώρες που ήμασταν μακριά τους.

Δεν είμαστε υποχρεωμένοι να ευχαριστήσουμε κανέναν, ωστόσο, αποτελεί συνήθης πρακτική και ένδειξη μεγαλοψυχίας και ειλικρίνειας, η δημόσια αναγνώριση των ανθρώπων εκείνων που δέχθηκαν να συνεισφέρουν στην προσπάθειά μας.

Λίστα Περιεχομένων (*Content List*)

- Ο «ανεγκυστήρας» της εργασίας μας.
- Ακριβής, λειτουργική και ευανάγνωστη.
- Ξεκούραστη στα μάτια του αναγνώστη.
- Επιτρέπει στον αναγνώστη τον γρήγορο εντοπισμό των ενοτήτων που τον ενδιαφέρουν.

Εισαγωγή (*Introduction*)

- Περιγραφή του πλαισίου της έρευνας και του επιστημονικού πεδίου.
- Σύντομη ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας στο πεδίο έρευνας αλλά και σε ένα ευρύτερο πλαίσιο.
- Ποιο είναι το ερευνητικό ερώτημα (ή ερωτήματα), η υπόθεση (ή υποθέσεις), το πρόβλημα, τα όρια, τυχόν περιορισμοί.
- Ο σκοπός και στόχοι της εργασίας, η προτεινόμενη λύση και οι παράμετροί της.
- Σύντομη παρουσίαση της δομής της εργασίας στα επόμενα κεφάλαια (η σειρά με την οποία θα την διαβάσει ο αναγνώστης).

Θεωρητικό Πλαίσιο (*Theoretical Framework*)

- Η υπάρχουσα έρευνα σχετικά με το πρόβλημα που τέθηκε και οι τρόποι αντιμετώπισης που έχουν προταθεί μέχρι τώρα.
- Σχολιασμός σε σχέση με τους δικούς μας προβληματισμούς.
- Ορισμός εννοιών και ορισμών που χρησιμοποιούνται στην εργασία.
- Περιγραφή θεωριών, μεθόδων και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται στην παρούσα εργασία.

Μεθοδολογία (*Methodology*)

- Ορισμός και ερευνητικές υποθέσεις (ή ερωτήματα – η ερευνήσιμη έκφραση των στόχων).
- Σχεδιασμός.
  - Το γενικότερο περιβάλλον.
  - Ο καθορισμός της ερευνητικής μεθόδου (με ποιοτική ή ποσοτική προσέγγιση, ή συνδυασμό αυτών).
  - Ερευνητικές μεταβλητές, ανεξάρτητες (ελεγχόμενες από τον ερευνητή) και εξαρτημένες (επηρεάζονται από τις μεταβολές της εξαρτημένης).
  - Επιλογή και προφίλ ερευνητικών υποκειμένων.
  - Ερευνητικός σχεδιασμός (πώς ακριβώς θα γίνει).
  - Όργανα μέτρησης (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις συσκευές καταγραφής ήχου και εικόνας, κλπ).

Παρουσίαση & Ανάλυση Δεδομένων (*Results & Data Analysis*)

- Αν πρόκειται για *ποσοτική έρευνα*.
  - Μέσοι όροι, τυπική απόκλιση κλπ.
  - Συσχετισμοί, t-test, ANOVA, chi-square κλπ.
- Αν πρόκειται για *ποιοτική έρευνα*.
  - Κατηγοριοποιήσεις.
  - Ομαδοποιήσεις.
  - Οικογένειες και είδη.
- Οπτικοποίηση των δεδομένων.
  - Πίνακες, διαγράμματα, γραφήματα κλπ.

Μετά από κάθε επεξεργαστική ενότητα πρέπει να ακολουθεί ένα συμπερασματικό σχόλιο.

Ευρήματα (*Findings*)

- Σύνοψη στατιστικών αποτελεσμάτων ή των ομαδοποιημένων και κατηγοριοποιημένων.
- Ανάλυση των στατιστικών στοιχείων χωρίς εξαγωγή συμπερασμάτων.
- Έλεγχος υποθέσεων, δηλαδή, αν δεχόμαστε ή απορρίπτουμε τις ερευνητικές μας υποθέσεις.
- Απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα.

Συζήτηση (*Discussion*)

- Ερμηνεία και ανάλυση των αποτελεσμάτων, σε σχέση με το πρόβλημα που τέθηκε.
- Σύγκριση με τα όσα έχουν συζητηθεί στη βιβλιογραφική ανασκόπηση.
- Τοποθέτηση των τωρινών αποτελεσμάτων στο ολικό επιστημονικό πλαίσιο.
- Γενίκευση των αποτελεσμάτων, αν είναι δυνατή, σε σχέση με τυχόν περιορισμούς.
- Πρακτική σημασία των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Συμπεράσματα (*Conclusion*)

- Ανασκόπηση των κυριότερων συμπερασμάτων, υπό την μορφή σύνοψης.
- Έμφαση στις αδυναμίες της έρευνας.
- Πρακτική εφαρμογή (π.χ. ποιοι θα την αξιοποιήσουν στην πράξη, σε ποιο πλαίσιο).
- Τι πήγε, ή μπορεί να πάει, στραβά.
- Απειλές εγκυρότητας.
- Τι δεν αντιμετωπίζει η παρούσα εργασία, δηλαδή, τι είναι εκτός ερωτημάτων.

Μελλοντική Έρευνα (*Future Work*)

- Η έρευνά μας ως πηγή έμπνευσης.
- Τι μπορεί και τι πρέπει να γίνει σε μελλοντικές έρευνες.
- Πιθανά, νέα πεδία έρευνας.
- Συμβουλές και προτροπές σε νέους ερευνητές.

Παραρτήματα (*Appendices*)

- Στατιστικά διαγράμματα.
- Συλλεχθέντα δεδομένα.
- Ερωτηματολόγια.
- Αποσπάσματα συνεντεύξεων.
- Απομαγνητοφωνήσεις.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάγνωση του κυρίου σώματος της εργασίας θα πρέπει να είναι δυνατή ακόμα και χωρίς τα παραρτήματα.

Βιβλιογραφία ενότητας

- Δαμασκηνίδης, Γ. & Χριστοδούλου, Α. (2014). *Η Ερευνητική Πρόταση στη Μεταπτυχιακή και Διδακτορική Έρευνα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Faryadi, Q. (2012). How to Write Your PhD Proposal: A Step-by-Step Guide. *American International Journal of Contemporary Research*, vol. 2, no. 4, pp. 111-115.
- Gillham, B. (2000). *Case Study Research Methods*. London, New York: Continuum.
- Σταμέλος, Γ. & Δακοπούλου Α. (2006). *Η Διατριβή στις Κοινωνικές Επιστήμες. Από το Σχεδιασμό στην Υλοποίηση*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **Αναστασία Χριστοδούλου, Dr. Γεώργιος Δαμασκηνίδης. «Ιδιότητες και Τεχνικές Σύνταξης Επιστημονικού Κειμένου. Γενικά περί ερευνητικής πρότασης»**. Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS262/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ρουμανλή Ελένη
Θεσσαλονίκη, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

